

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/235/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4116204268
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4116204268.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovovej, v právnej veci žalobcu: U. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XXX, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Bratislava, Mlynské Nivy 1, IČO: 31 320 155, zast. ČERNEJOVÁ & HRBEK, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kýčerského 7, IČO: 36 857 513, o určenie neplatnosti zmluvy o úvere, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 05. 06. 2017 č. k. 12C/75/2016-167 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa po pripustení jej zmeny domáhal určenia, že nie je dlžníkom zo Zmluvy o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. J uzatvorenej dňa 06. 10. 2009 medzi ním, ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom. Žalovanému priznal náhradu trov konania v plnej výške.

2. Pri svojom rozhodovaní vyšiel zo zistenia, že medzi stranami sporu bola uzatvorená dňa 10. 10. 2008 Zmluva o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. J na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 16.596,95 eura a dňa 01. 10. 2019 bola uzatvorená Zmluva o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. J na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver vo výške 23.736,50 eura, ktorých neoddeliteľnou súčasťou boli i obchodné podmienky VÚB a.s. pre poskytovanie bezúčelových úverov v rámci programu „Hypopôžičky“. Na zabezpečenie pohľadávky vo výške 23.736,50 eura bola uzatvorená dňa 06. 10. 2009 Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v kat. úz. N., zapísanými na LV č. XXX ako parc. č. 2178/3 - záhrady o výmere 506 m² a parc. č. 2178/6 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 440 m² a na ňom postavenom rodinnom dome súp. č. XXX a to medzi žalovaným ako záložným veriteľom a P. X. a H. X. ako záložcami, ktorí boli podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností. Poukázal na aktuálny LV č. XXX, z ktorého je zrejmé, že výlučnou vlastníčkou uvedených nehnuteľností je P. X., ktorá ich nadobudla od predchádzajúcich spoluvlastníkov kúpnu zmluvou zo dňa 27. 01. 2010, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Nitra dňa 25. 03. 2010 pod V 1047/10. Pre nesplácanie poskytnutého úveru žalobcom riadne a včas žalovaný vyhlásil predčasnú splatnosť úveru listom zo dňa 04. 04. 2012 s tým, že výška pohľadávky k tomuto dňu je 23.949,81 eura, ku ktorej je potrebné pripočítať poplatky a zmluvnú pokutu spolu vo výške 391,70 eura. Napriek výzve žalovaného úver nebol splatený, preto bol začatý výkon záložného práva, čo bolo žalobcovi oznámené listom zo dňa 15. 06. 2012, dražba sa konala dňa 17. 07. 2013, pričom z oznámenia o výsledku dražby bolo zistené, že vydražením bola dosiahnutá suma 26.000 eur a vydražiteľmi predmetných nehnuteľností sa stali F. C. a P. C., obaja bytom N. XXX s tým, že priebeh vykonanej dobrovoľnej dražby bol osvedčený notárskou

zápisnicou zo dňa 17. 07. 2013 č. N 943/2013, NZ 24060/2013, NCR 1S24548/2013, spísanou notárom JUDr. Vladimírom Kostolčákom. Ešte pred touto dobrovoľnou dražbou sa mala konať dobrovoľná dražba dňa 07. 11. 2012, od ktorej dražobník upustil na základe písomnej žiadosti žalovaného. Podľa súhrnu platieb žalobca zaplatil žalovanému z titulu poskytnutého úveru spolu sumu 4.127,10 eura. Poukázal na to, že po pripustení zmeny petitu žaloby sa žalobca domáhal určenia, že nie dlžníkom zo Zmluvy o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. J uzatvorenej dňa 06. 10. 2009, pričom ide o negatívnu určovaciu žalobu, kedy žalobca tvrdí neexistenciu určitej skutočnosti. Prioritne skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení, keď základným predpokladom, aby súd žalobe vyhovel, je právny záujem žalobcu na tom, aby bol vyhovujúci rozsudok pre neho po právnej stránke významný, a aby mal zmysel. Opierajúc sa o ust. § 137 písm. c/ CSP dôvodil, že žalobca musí naliehavý právny záujem na určení preukázať, pretože v danej veci naliehavý právny záujem nevyplýva z osobitného predpisu, ktorými sú zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok a zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii. V tejto súvislosti akcentoval, že žalobca v zásade nemá naliehavý právny záujem na určení, či tu právo je alebo nie je, ak už k porušeniu práva došlo a ochrana porušeného práva môže byť dosiahnutá v žalobe na plnenie, pričom určovacia žaloba má mať preventívny charakter, ak k porušeniu práva zatiaľ nedošlo a právo žalobcu je ohrozené alebo neisté, a stav neistoty alebo ohrozenia je možné odstrániť tým, že bude vydané rozhodnutie o existencii alebo neexistencii určitého práva. Absencia naliehavého právneho záujmu je dôvodom na zamietnutie žaloby. Uviedol, že žalobca naliehavý právny záujem pri určení neplatnosti úverovej zmluvy vyvodzoval z toho, že takéto určenie by odstránilo jeho neistotu, či tu takýto úverový vzťah je alebo nie je a jeho postavenie by sa stalo istejším, pretože by prestal byť v postavení dlžníka a ako spotrebiteľ potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je jeho skutočný dlh, keď nebude vystavený sankciám za nezaplatené úroky a poplatky. S týmto tvrdením žalobcu sa nestotožnil a dospel k názoru, že žalobca nemá na určení, že nie dlžníkom z úverovej zmluvy naliehavý právny záujem, keď úver mu bol poskytnutý a nebol splatený žalobcom včas a v celom rozsahu, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporu ani sporná. Sám žalobca totiž potvrdil, že úver nespláca, vyjadril sa, že splácať ho chce, ale nevie číslo účtu a nezmyselné sú len poplatky, ktoré si žalovaný uplatňuje a rovnako tak netvrdil, že by svoj záväzok voči žalovanému splnil. Mal za to, že podaná žaloba tak neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným a pokiaľ sám žalobca pripustil, že žalovaný by si mohol voči nemu uplatňovať nároky, avšak nie z titulu zmluvného plnenia, nič to nemení na skutočnosti, že je stále v postavení dlžníka voči žalovanému. Dospel preto k záveru, že určenie, že žalobca nie je dlžníkom z úverovej zmluvy by neodstránilo stav právnej neistoty a nemohlo by zabrániť žalovanému ako veriteľovi domáhať sa vrátenia poskytnutého plnenia titulom bezdôvodného obohatenia, teda vrátenia toho, čo žalobca podľa zmluvy dostal, a preto vyriešiť otázku, či bolo plnené na existujúci alebo neexistujúci záväzok možno len v konaní o žalobe na plnenie. Argumentačne svoje závery podporil i poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16. 03. 2016. Pre nedostatok naliehavého právneho záujmu preto žalobu žalobcu zamietol s tým, že vecnou stránkou sporu sa z tohto dôvodu nezaoberal. Dodal tiež, že pokiaľ ide o realizáciu záložného práva, uznesením Okresného súdu Nitra zo dňa 17. 12. 2013 č. k. 15C/292/2013-60 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 20. 02. 2014 č. k. 25Co/140/2014-91 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou podľa Záložnej zmluvy zo dňa 06. 10. 2009, z ktorého dôvodu žalovaný nemôže realizovať záložné právo a tak žalobca nemôže mať neistotu plynúcu z jeho obavy o strechu nad hlavou. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal vo veci plný úspech priznal náhradu trov konania v plnej výške voči v konaní neúspešnému žalobcovi za súčasného zistenia neexistencie dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu ust. § 257 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia žalobe v plnom rozsahu. Dôvodil, že súd prvej inštancie v otázke naliehavého právneho záujmu vec nesprávne právne posúdil a v konaní porušil jeho právo na spravodlivý súdny proces. Za nesprávny označil záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Dôvodil, že v danom prípade ide o spotrebiteľský vzťah zo zmluvy, a preto je jeho naliehavý právny záujem ako spotrebiteľa s ohľadom na existujúcu judikatúru daný, keďže takéto určenie odstraňuje jeho neistotu v tom, či tu úverový vzťah je alebo nie je, pretože okolnosti uzavretia zmluvy o úvere, ako aj samotný obsah zmluvy sú v rozpore so zákonom a dobrými mravmi. V prípade, že by súd jeho žalobe vyhovel, stane sa jeho právne postavenie istejším, pretože by prestal byť v postavení dlžníka titulom zmluvy o úvere a súčasne nemá k dispozícii iný spôsob ochrany tvrdeného práva, keď nemá ako žalobca možnosť žalovať na plnenie povinnosti, čoho by sa mohol domáhať len žalovaný, a v ktorom konaní by sa ako predbežná otázka riešila i platnosť zmluvy o úvere. Zdôraznil, že je nesprávny záver súdu, že v

prípade podpisu dokumentu s názvom zmluva o úvere, by bol automaticky dlžníkom z úverovej zmluvy, pretože otázka platnosti, resp. neplatnosti úverovej zmluvy má za následok existenciu rozdielneho záväzkového vzťahu medzi ním a žalovaným a v prípade, že by sa preukázala neplatnosť tohto právneho úkonu by nebol dlžníkom z úverovej zmluvy, ale akékoľvek plnenie z takejto zmluvy by predstavovalo len bezdôvodné obohatenie získané plnením z neplatného právneho úkonu titulom § 451 ods. 2 OZ. Poukázal na to, že k zmene petitu žaloby pristúpil v dôsledku nadobudnutia účinnosti novej právnej úpravy, zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorá v rámci inštitútu klasickej určovacej žaloby vypustila možnosť domáhať sa určenia platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu a ponechala len výrok smerujúci k určeniu existencie, resp. neexistencie práva. Vzhľadom na skutočnosť, že súčasná právna úprava neobsahuje vo vzťahu k doterajšiemu § 80 písm. c/ OSP žiadne prechodné ustanovenia, v záujme zachovania možnosti rozhodnúť o jeho právnom postavení preto pristúpil k úprave žalobného petitu tak, aby bol v súlade s ust. § 137 písm. c/ CSP bez toho, aby tým akokoľvek zmenil skutkovú a právnu argumentáciu doposiaľ prezentovanú. Rozhodnutie o neexistencii jeho postavenia ako dlžníka z úverovej zmluvy, ktoré predpokladá predchádzajúci záver súdu o neplatnosti zmluvy o úvere preto označil ako majúce vplyv nielen na povahu jeho právneho postavenia, ale aj na výšku jeho záväzku, ktorá by nebola určovaná s ohľadom na dohodu zmluvných strán vo výške odplaty a úverových úrokov, ale preukázaním rozsahu obohatenia, ktoré plnením žalovaného získal a teda má podstatný vplyv i na jeho právne postavenie vo vzťahu k žalovanému. Akcentoval, že bez vyriešenia otázky či tu úverový vzťah je alebo nie je, je jeho právne postavenie neisté a teda ako žalobca má naliehavý právny záujem na určení, že nie je dlžníkom zo zmluvy o poskytnutí úveru. Vytkol prvoinštančnému súdu nesprávne právne posúdenie veci v otázke neplatnosti úverovej zmluvy pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi poukazujúc na to, že nie je pochybnosť o tom, že predmetná zmluva je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, a preto súd z úradnej povinnosti bol povinný podrobiť jej jednotlivé zmluvné ustanovenia súdnej kontrole neplatnosti jednotlivých klauzúl a tiež, či z objektívneho hľadiska je úverová zmluva ako celok udržateľná. Následne konkretizoval zmluvné podmienky, ktoré považoval za neprijateľné a dôvody vedúce k tomuto záveru, opierajúc sa i o rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 rozhodnutie Vrchného krajského súdu v Karlsruhe sp. zn. AZ 17U/192/2010, ako i Krajského súdu v Ostrave sp. zn. 16 ICm/944/2010. Uzavrel, že jediným spôsobom, ako zabezpečiť ochranu jeho práv pred následkami a sankciami právneho úkonu, ktorý je neplatný pre jeho rozpor s dobrými mravmi a so zákonom je domáhať sa určenia, že nie je dlžníkom z predmetnej úverovej zmluvy. Záverom uviedol, že s ohľadom na jeho postavenie slabšej strany vyplývajúce z § 290 a nasl. CSP bolo povinnosťou súdu sa týmito skutočnosťami zaoberať, pričom nesplnenie tejto povinnosti predstavuje porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštalcie potvrdiť ako zodpovedajúci vykonanému dokazovaniu, ako aj príslušnej právnej úprave s tým, že zároveň rozhodnutie dáva jasné, zreteľné a správne odpovede na zásadné otázky sporu. Mal za to, že súd prvej inštalcie primeraným spôsobom podchytil a právne zhodnotil kľúčovú právnu okolnosť prejednávanej veci a jeho rozsudok je v plnom súlade s judikatúrou Ústavného súdu SR týkajúcou sa práva na spravodlivé súdne konanie. Prezentoval názor, že odvolanie žalobcu nasvedčuje jedine jeho nechote akceptovať právny názor vo veci konajúceho súdu prvej inštalcie. Stotožnil sa so záverom prvoinštančného súdu, že na určení, že žalobca nie je dlžníkom z označenej zmluvy o úvere, nebol daný naliehavý právny záujem, na ktorej skutočnosti založil i svoje zamietajúce rozhodnutie prvoinštančný súd. Pokiaľ žalobca v tejto súvislosti tvrdí, že jeho naliehavý právny záujem spočíva v tom, že by sa povaha jeho peňažného záväzku zmenila, s jeho argumentáciou prezentovanou v odvolaní sa nestotožnil. Považoval za nesporné, že či už bude žalobca zaviazaný z titulu zmluvy o úvere alebo z titulu bezdôvodného obohatenia, stále ostáva v postavení dlžníka, voči ktorému sa veriteľ môže domáhať vrátenia peňažných prostriedkov prostredníctvom žaloby na plnenie, z ktorého dôvodu určovacia žaloba žalobcu spornosť právneho vzťahu konečným spôsobom nerieši, ani vyriešiť nedokáže. V prípade, že by aj súd určil, že žalobca nie je jeho dlžníkom zo zmluvy o úvere, tak by z takéhoto určenia nevyplývalo, komu a koľko má žalobca ako dlžník plniť. Práve konečné vyriešenie spornosti vzťahu medzi stranami sporu je kľúčovou podmienkou pre prípustnosť určovacej žaloby. Dodal, že určovacia žaloba nepredstavuje absolútne garantovaný procesný prostriedok dostupný za akýchkoľvek okolností, a nie je tak jediným prostriedkom ochrany práva žalobcu, ako to tvrdí, pretože žalobca má k dispozícii iné prostriedky na ochranu svojich práv. Pokiaľ žalobca sa opiera o uznesenie NS SR zo dňa 31. 07. 2009 sp. zn. 1MCdo/1/2009, uvedené rozhodnutie s ohľadom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2016 je nielenže prekonané, ale s ohľadom na odlišný skutkový a právny stav sa na danú vec nemôže vzťahovať, pretože sa týkalo len určenia čiastočnej neplatnosti úverovej zmluvy a nie určenia celkovej neplatnosti

úverovej zmluvy. Taktiež tvrdenie žalobcu v jeho odvolaní ohľadne nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke neplatnosti zmluvy o úvere označil za irelevantné pre odvolacie konanie, keďže jediným dôvodom pre zamietnutie žaloby bolo zistenie neexistencie naliehavého právneho záujmu na určení, že žalobca nie je dlžníkom zo zmluvy o úvere a z ktorého dôvodu ani súd prvej inštancie k posudzovaniu platnosti zmluvy o úvere nepristúpil. Dodal, že v prípade, že by súd i hypoteticky pristúpil k skúmaniu žaloby z vecného hľadiska, nemohol by dospieť k záveru o neplatnosti zmluvy o úvere.

5. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Predmetom tohto konania je žaloba žalobcu, ktorou sa po pripustení jej zmeny uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 02.03.2017 č. k. 12C/75/2016-157 domáhal určenia, že nie je dlžníkom zo zmluvy o poskytnutí úveru HypoPôžička č. J uzatvorenej stranami sporu dňa 06.10.2009. S ohľadom na takto vymedzený predmet konania, ktorým je určovacia žaloba o určení, či tu právo je alebo nie je prvoinštančný súd považoval za potrebné primárne skúmať naliehavý právny záujem na podaní takejto žaloby v zmysle § 137 písm. c/ CSP.

7. Podľa § 137 písm. c/ CSP žalobou možnou požadovať, aby sa rozhodlo o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

8. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že tzv. určovacia žaloba, na rozdiel od ostatných typov žalôb uvedených v § 137 CSP má miesto iba za predpokladu, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení existencie alebo neexistencie práva. Je preto primárnou povinnosťou všeobecných súdov, aby sa pri rozhodovaní o určovacej žalobe vysporiadali najprv s otázkou (ne)existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu. O vecnej opodstatnenosti žaloby môžu rozhodovať až po zistení, že naliehavý právny záujem je daný. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už vyslovil právny názor, podľa ktorého ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania {spravidla žalovaného (porovnaj II. ÚS 382/2010)}.

9. Určovacia žaloba má predovšetkým preventívny charakter. Jej účelom je spravidla poskytnúť ochranu práva žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu práva. Je namieste tam, kde jej pomocou možno odstrániť stav ohrozenia práva, či neistoty v právnom vzťahu a primeranú nápravu nie je možné dosiahnuť inak, ale aj tam, kde určovacia žaloba účinnejšia ako iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu, a kde jej pomocou možno dosiahnuť úpravu tvoriacu určitý právny rámec, ktorý je zárukou odvrátenia sporov v budúcnosti. Toto poslanie určovacej žaloby korešponduje so zákonnou požiadavkou existencie naliehavého právneho záujmu na ňou navrhovanom určení. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti tejto žaloby musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov. Nejde pritom o samotnú určovaciu žalobu, ale o to, čoho (akého určenia) sa ňou žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa žalobca v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa žalobou so zvoleným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu na určení práva je naliehavý právny záujem, zaťažuje žalobcu. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie práva, ktoré je touto neistotou ohrozené. Záver súdu o (ne)existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu preto predpokladá posúdenie, či podaná určovacia žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany jeho práva, a či snáď spornosť neodstraňuje, a len zbytočne vyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné konanie. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie žaloby; pokiaľ súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Určovacia žaloba nie je spravidla opodstatnená

vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného práva, alebo ak požadované určenie má povahu (len) predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu či tu je (nie je) právo.

10. Vo svetle týchto teoreticko-právnych východísk i prvoinštančný súd v súdnej veci postupoval, vo veci riadne zistil skutkový stav a vec i správne právne posúdil. Nakoľko odvolací súd sa plne stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, využíjúc postup podľa § 387 ods. 2 CSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov, ktoré vyčerpávajúcim, primeraným a zrozumiteľným spôsobom objasňujú záver, že žalobca nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva ani jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

11. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že niet pochybnosti o tom, že strany sporu dňa 15.10.2008 uzatvorili Zmluvu o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. J na základe ktorej žalovaný poskytol žalobcovi úver vo výške 16.596,96 eura, pri úrokovej sadzbe 8,80 %, RPMN 9,62 %, priemernej hodnote RPMN 8,61 %, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť do 20.10.2028 v 240-tich mesačných splátkach po 151,70 eura. Na zabezpečenie predmetného úveru bola v ten istý deň uzatvorená Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam v kat. úz. N. zapísaných na LV č. XXX ako parc. č. 2178/3 - záhrady o výmere 506 m² a parc. č. 2178/6 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 440 m² a na ňom postavenom rodinnom dome súp. č. XXX, ktorú uzatvoril žalovaný a P. X. a H. X. ako záložcovia a podieloví spoluvlastníci týchto nehnuteľností. Strany sporu dňa 06.10.2009 uzatvorili ďalšiu Zmluvu o poskytnutí úveru „Hypopôžička“ č. J ktorou bol žalobcovi žalovaným poskytnutý úver vo výške 6.709,86 eura pri ročnej úrokovej sadzbe 8,10 %, RPMN 8,67 % a priemernej hodnote RPMN 6,21 % s dobou splatnosti 20.10.2029 pri dohodnutých 240-tich mesačných splátkach po 214,80 eura. Obdobne i tento úver bol zabezpečený Zmluvou o zriadení záložného práva uzatvorenou dňa 16.10.2009 č. N s totožnými záložcami a predmetom zálohu, ako i podmienkami ako v predchádzajúcej záložnej zmluve. Z dôvodu porušenia povinnosti žalobcom splácať úver riadne a včas, žalovaný vyhlásil jeho predčasnú splatnosť dňa 04.04.2012, ku ktorému dňu výška pohľadávky činila 23.949,81 eura. Žalobca dokladoval, že za roky 2009 - 2014 z titulu úveru zaplatil žalovanému celkovo sumu 4.127,10 eura, a ani nespochybňoval, že voči žalovanému má dlh, tento však nevyvodzoval zo sporom dotknutej zmluvy o úvere, ale z iného právneho titulu a to z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Za danej situácie odvolací súd v zhodne s prvoinštančným súdom dospel k záveru, že na požadovanom určení žalobca nemá naliehavý právny záujem, keď určenie, že nie je dlžníkom z označenej úverovej zmluvy, by neodstránil stav jeho právnej neistoty. Ako už konštatoval prvoinštančný súd, žalovanému ako veriteľovi by totiž i v prípade žalobcom tvrdenej neplatnosti úverovej zmluvy, posudzujúc ju i z pohľadu noriem spotrebiteľského práva naďalej prináležalo oprávnenie domáhať sa od žalobcu poskytnutého peňažného plnenia, teda vrátenia toho, čo žalobcovi bolo vyplatené z titulu vydania bezdôvodného obohatenia. Samotné posúdenie, či povinnosť plniť zo strany žalobcu žalovanému vyplýva z existencie platnej alebo neplatnej úverovej zmluvy tak možno vykonať len v spore o plnenie, kde táto otázka bude mať charakter otázky predbežnej. Tento záver nie je spôsobilá spochybniť ani argumentácia žalobcu o tom, že určenie neexistencie jeho postavenia ako dlžníka z úverovej zmluvy má vplyv nielen na povahu jeho právneho postavenia, ale aj na výšku jeho záväzku, ktorá by nebola určovaná s ohľadom na dohodu zmluvných strán o výške odplaty a úverových úrokov, ale len preukázaním rozsahu obohatenia, ktoré plnením žalovaného získal, čo má podstatný vplyv na jeho právne postavenie vo vzťahu k žalovanému. V tomto smere je totiž potrebné prisvedčiť tvrdeniu žalovaného v jeho písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu, že žalobca, či už z titulu zmluvy o úvere alebo z titulu bezdôvodného obohatenia naďalej zostáva v postavení dlžníka a žalobcom navrhované znenie určovacej žaloby by naďalej zásadným spôsobom nevyriešilo podstatnú otázku, komu a koľko má žalobca ako dlžník plniť, pričom predmetná určovacia žaloba nie je tak vhodne zvoleným procesným prostriedkom ochrany práv žalobcu. V tejto súvislosti nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že nemá žiaden iný procesný nástroj ochrany svojich práv už i vzhľadom na právnu úpravu zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom od 01.01.2018.

12. Pre úplnosť odvolací súd tiež dodáva, že s ohľadom na vyššie konštatovanú neexistenciu naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení vedúcu k zamietnutiu žaloby správne súd prvej inštancie sa nezaoberal meritom veci, a preto námietky žalobcu uvádzané v jeho odvolaní týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke neplatnosti úverovej zmluvy pre rozpor so zákonom a dobrými mravmi sú právne irelevantné a nemohli viesť ani k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

14. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktorý vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).